

"LECTURA"
SEGRE 21/02/2010

de reüll

per Llorenç Capdevila

UNA EXCUSA PER LLEGIR I RELLEGIR

Benvingudes siguin les efemèrides literàries. Sobretot si serveixen per donar a conèixer o per recuperar la figura i l'obra d'alguns escriptors destacats, o bé per oferir l'excusa de fer lectures, o per treure la pols a llibres que teníem mig oblidats, o per propiciar que les entitats culturals muntin actes al seu voltant. I aquest 2010 en tenim unes quantes de destacables, una mica per a tots els gustos, d'autors catalans i d'estrangers.

Algunes efemèrides estan relacionades amb escriptors consagrats i a bastament recordats com Joan Maragall (nascut fa cent cinquanta anys, el 1860), la importància, transcendència i influència del qual el converteixen en una de les figures cabdals de la nostra literatura. És clar que Maragall ens brinda l'oportunitat de fer un bienni commemoratiu i recordar-lo també el 2011, en què farà cent anys de la seva mort. El mateix any que Maragall, va nàixer a Rússia un dels mestres del conte modern, Anton P. Txékhov, les narracions del qual, altament recomanables, es mantenen amb una vitalitat esborronadora.

La majoria d'esdeveniments dignes de commemoració, però, són centenaris. El 1910 va ser un any especialment fèrtil o luctuós (segons com es miri) en matèria literària. Les lletres castellanques van veure arribar al món un dels millors poetes del segle XX, Miquel Hernández, i aquell mateix any moria un dels més grans novel·listes de la història, Lev Tolstoi,

l'autor d'*Anna Karénina* i *Guerra i Pau*. També és l'any del naixement de Gonzalo Torrente Ballester i de Mark Twain. A casa nostra, al mateix temps que moria un dels escriptors modernistes més injustament oblidats, Raimon Casellas (potser és el moment de rellegir i comprovar la vigència de *Els sots feréstecs*), naixien la poetessa Rosa Leveroni (d'obra intensa i també poc recordada) o Jaume Vicens Vives, historiador i assagista de gran influència, el nom del qual avui és sobretot recordat perquè coincideix amb el de l'editorial que va fundar.

I entre nosaltres, és clar, **es mereix un paràgraf a part el centenari del naixement del poeta lleidatà Màrius Torres, l'obra**

del qual, d'un delicat i intel·ligent simbolisme, és una de les més representatives de l'anomenada Generació Sacrificada, aquella dels joves escriptors que, amb un futur prometedor al davant, van veure truncada la carrera literària a causa de la guerra civil. Torres va morir l'any 1942 al sanatori antituberculós de Puigdolena (on, avui, un grup de monges tenen cura d'una colla de xiquets desemparrats) i, juntament amb Bartomeu Rosselló-Pòrcel (mort el 1938 als vint-i-cinc anys), es va convertir en el símbol d'aquella malaguanyada generació.

Cal recordar-los i, sobretot, llegir-los (o rellegir-los).